

Αντίθετα

Η εκ του νόμου (λόγω ενεχυράσεως με το ν.δ. του 1923) εκχώρηση της απαιτήσεως δεν φτάνει μέχρι του σημείου να υπερακοντίζει το σκοπό για τον οποίο συνομολογείται η ενεχύραση, που είναι η εξασφάλιση της πιστώτριας τράπεζας και με την έννοια αυτή δεν συνεπάγεται μία τέλεια, απόλυτη και οριστική διάθεση της απαίτησης προς την τράπεζα με την έννοια της ΑΚ 455, αλλά πλασματική – περιορισμένη που τα αποτελέσματά της ρυθμίζονται κατά πρώτο λόγο από το ενεχυρικό δίκαιο, επικουρικά δε από τις περί εκχωρήσεως διατάξεις. Συνακόλουθα, και στην περίπτωση του τραπεζικού ενεχύρου δικαιούχου της απαιτήσεως παραμένει ο ενεχυραστής, δυνάμενος να την εκχωρήσει σε τρίτον (βεβαρυμένη με το ενέχυρο) ή να την ενεχυράσει περαιτέρω, οι δε δανειστές του, δεν εμποδίζονται να επιβάλλουν κατάσχεση στην ενεχυρασμένη απαίτηση και να ικανοποιηθούν από αυτήν, ασφαλώς μετά την προνομιακή ικανοποίηση της ενεχυρούχου τράπεζας.

ΠολΠρΘεσ 3088/2014

(Σύνθεση: Μ. Σπυρίδου, Σ. Λυμπεριάδου - εισηγήτρια, Α. Βαθρακοκοίλης)

Αριθμός απόφασης 3088/2014
Αριθμός έκθεσης κατάθεσης ανακοπής 3962/2012
ΤΟ ΠΟΛΥΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές Μαρία Σπυρίδου, Πρόεδρο Πρωτοδικών, Σοφία Λυμπεριάδου, Πρωτοδίκη – Εισηγήτρια, Αντώνιο Βαθρακοκόιλη, Πρωτοδίκη και από τη Γραμματέα Ζωή Δρίζη.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στη Θεσσαλονίκη την 11^η Νοεμβρίου 2013 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ:

ΤΩΝ ΑΝΑΚΟΠΤΟΝΤΩΝ : 1) Ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΥΙΟΙ ΓΡ. ΔΙΓΚΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΕ» και το διακριτικό τίτλο «ΔΙΓΚΑΦΑΡΜ ΑΕ» που εδρεύει στη Θέρμη Θεσσαλονίκης και εκπροσωπείται νόμιμα, 2) Νικολάου Δίγκα του Γρηγορίου, κατοίκου Πανοράματος και 3) Αλεξάνδρας Δίγκα του Γεωργίου, κατοίκου Πανοράματος Θεσσαλονίκης, που παραστάθηκαν δια του πληρεξουσίου τους δικηγόρου Θεσσαλονίκης Αργυρίου Αργυριάδη (ΑΜΔΣΘ 6440), ο οποίος κατέθεσε προτάσεις.

ΤΗΣ ΚΑΘ' ΗΣ Η ΑΝΑΚΟΠΗ : Ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία «Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ» που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα, που παραστάθηκε δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου Θεσσαλονίκης Ελένης Μαυρογένους (ΑΜΔΣΘ 1768), η οποία κατέθεσε προτάσεις.

Οι ανακόπτοντες ζητούν να γίνει δεκτή η από 2.2.2012 ανακοπή τους που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου τούτου με αριθμό έκθεσης κατάθεσης 3962/3.2.2012, προσδιορίστηκε να συζητηθεί στη δικάσιμο της 26.11.2012 και γράφτηκε στο πινάκιο, κατά την οποία η συζήτηση της υπόθεσης αναβλήθηκε για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων που παραστάθηκαν στο ακροατήριο ζήτησαν να γίνουν δεκτά όσα αναφέρονται στα πρακτικά και τις προτάσεις που κατέθεσαν.

**ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΚΑΙ ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ**

Οι ανακόπτοντες ζητούν με την κρινόμενη ανακοπή να ακυρωθεί για τους αναφερόμενους σ' αυτή λόγους η υπ' αριθ. 2031/2012 Διαταγή Πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία υποχρεώθηκαν, για απαίτηση που αφορά από σύμβαση παροχής πίστωσης σε ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό, να καταβάλουν στην καθ' ης η ανακοπή, εις ολόκληρο ο καθένας, η πρώτη ως πιστώτρια, οι λοιποί δε ως εγγυητές, το ποσό των 2.951.495,29 ευρώ, πλέον τόκων και εξόδων.

Η ανακοπή αρμοδίως εισάγεται στο Δικαστήριο αυτό κατά την τακτική διαδικασία, διότι αφενός η διαφορά από την απαίτηση για την οποία εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής δικάζεται κατά την τακτική διαδικασία, αφετέρου δε ασκήθηκε αυτή πριν από την 2-4-2012, οπότε άρχισε να ισχύει η αντικατασταθείσα με το άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 4055/2012 διάταξη του άρθρου 632 του ΚΠολΔ, και έχει ασκηθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα (αρθ 632 και 585 ΚΠολΔ). Πρέπει επομένως να ερευνηθεί αν οι λόγοι της είναι νόμιμοι και βάσιμοι (αρθ 633 ΚΠολΔ), καθόσον δεν απαιτείται πλέον για το παραδεκτό της συζήτησής της η προσκόμιση δήλωσης των διαδίκων περί διενέργειας εξώδικης επίλυσης της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 214^Α ΚΠολΔ, 19, 72 § 3 ν.3994/2011.

Οι διατάξεις των άρθρων 1247 επ. ΑΚ προβλέπουν τη σύσταση ενεχύρου επί απαιτήσεως, το οποίο συνιστάται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό βεβαίας χρονολογίας και ανάλογα με το αν το ασφαλιζόμενο χρέος έληξε ή όχι και το εάν η ενεχυραζόμενη απαίτηση είναι χρηματική ή μη, χορηγούν στο δανειστή τα αντίστοιχα προβλεπόμενα δικαιώματα (άρθρα 1252-1254 ΑΚ). Παρόμοιο με το ενέχυρο αυτό είναι και το προβλεπόμενο από τα άρθρα 35-47 ΝΔ 17.7/13.8.1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών», που διατηρήθηκε σε ισχύ, με το άρθρο 41 ΕισΝΑΚ και στη συνέχεια με το άρθρο 52 παρ. 3 ΕισΝΚΠολΔ, και μετά την εισαγωγή του ΑΚ, το οποίο αφορά την εξασφάλιση απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων από δάνειο ή χορήγηση πίστωσης με ανοικτό λογαριασμό, προγενέστερης όμως

2^ο φύλλο της υπ' αριθμ. 3088/2014 απόφασης

του ενεχύρου (άρθρα 35 και 47). Το ενέχυρο αυτό αντιδιαστέλλεται με το κοινό ενέχυρο του Αστικού Κώδικα, α) ως προς τον τρόπο σύστασης, καθόσον καταρτίζεται και με απλό έγγραφο χωρίς βεβαία χρονολογία και τον τρόπο γνωστοποίησης, η οποία γίνεται αποκλειστικά με την επίδοση αντιγράφου της ενεχυρικής συμβάσεως από οποιονδήποτε από τους συμβαλλόμενους και β) ως προς τα αποτελέσματα. Ειδικότερα ως προς τα αποτελέσματα του ειδικού αυτού ενεχύρου, το άρθρο 39 του πιο πάνω ΝΔ ορίζει ότι η ενεχύραση συνεπάγεται εκχώρηση της απαιτήσεως από τον οφειλέτη προς την πιστώτρια (παρ. 1) και ότι από την επίδοση, η πιστώτρια θεωρείται ότι νέμεται την απαίτηση (παρ. 3), ενώ κατά το άρθρο 44 η πιστώτρια δικαιούται να εισπράξει την ενεχυρασμένη απαίτηση και να αποδώσει στον οφειλέτη το μέρος της απαιτήσεως που απέμεινε μετά την εξόφληση της. Κατά την έννοια των ως άνω διατάξεων και ιδίως του άρθρου 39, τα αποτελέσματα της ενεχυράσεως ταυτίζονται βασικά με εκείνα που επιφέρει η ενεχύραση απαιτήσεως κατά τον ΑΚ. Διαφοροποίηση ανακύπτει μόνο, κατά την ειδική διάταξη του άρθρου 44 ως προς τον τρόπο πραγματώσεως του ενεχύρου και συγκεκριμένα την εξουσία προς είσπραξη της απαιτήσεως. Επομένως, τα αποτελέσματα της ενεχυράσεως κατά το άνω ΝΔ ρυθμίζονται πρώτα από το ειδικό και γενικό δικαιο του ενεχύρου και μόνο επικουρικά, εφόσον δεν αντίκειται στη φύση του ενεχυρικού δικαιώματος, από τις διατάξεις για την εκχώρηση. Η εκχώρηση αυτή δεν φτάνει μέχρι του σημείου να υπερακοντίζει το σκοπό για τον οποίο συνομολογείται η ενεχύραση, που είναι η εξασφάλιση της πιστώτριας τράπεζας και με την έννοια αυτή δεν συνεπάγεται μία τέλεια, απόλυτη και οριστική διάθεση της απαίτησης προς την τράπεζα, με την έννοια της ΑΚ 455, αλλά «πλασματική», «περιορισμένη» που τα αποτελέσματα της ρυθμίζονται κατά πρώτο λόγο από το ενεχυρικό δικαιο, επικουρικά δε από τις περί εκχωρήσεως διατάξεις, όπως προεκτέθηκε. Ο όρος αυτός χρησιμοποιήθηκε από τον νομοθέτη του ΝΔ για να είναι αναμφίβολο ότι η ενεχυρούχος τράπεζα έχει δικαίωμα να εισπράξει την απαίτηση τόσο πριν, όσο και μετά τη λήξη του ασφαλιζόμενου χρέους, ζήτημα που αμφισβητείτο τότε, λόγω των ατελειών του προϊσχύσαντος περί ενεχύρου νόμου (βλ. Δημάκου στον Αστ. Κωδ. Γεωργιάδη-Σταθόπουλου τόμ. VI υπ' άρθρα 1247-1248 κεφ. V παρ. 72-83). Έτσι, κατά

παρέκκλιση όσων ισχύουν στο κοινό ενέχυρο (1254 εδ. 2 ΑΚ), στο ενέχυρο του ως άνω ΝΔ, η τράπεζα έχει δικαίωμα να εισπράξει μόνη αυτή την απαίτηση, ενώ στο ενέχυρο του ΑΚ, μόνο από κοινού με τον ενεχυράσαντα οφειλέτη. Αυτή ακριβώς είναι η έννοια του άρθρου 44 του ΝΔ και δεν είχε σκοπό, με τη διάταξη αυτή ο νομοθέτης να καταστήσει προνομιακή τη θέση της τράπεζας απέναντι στους υπόλοιπους δανειστές του ενεχυραστή (ΕφΑθ 5740/2011 ΔΕΕ 2012.131). Απ` αυτά παρέπεται ότι στην περίπτωση του ειδικού αυτού ενεχύρου, δικαιούχος της βεβαρημένης με το ενέχυρο απαίτησης παραμένει ο ενεχυράσας οφειλέτης, ο οποίος μπορεί να προβεί είτε σε νέα εκχώρηση της απαίτησης του προς τρίτον, με το βάρος βέβαια του ενεχύρου, είτε και σε άλλες ενεχυριάσεις περαιτέρω (σχετ. ΑΠ 1065/2009 Νoμος, ΕφΑθ 1050/2008 ΕλλΔνη 2008,850), ενώ οι δανειστές τούτου δεν εμποδίζονται να επιβάλουν κατάσχεση στην ενεχυρασμένη απαίτηση και να ικανοποιηθούν από αυτή, μετά την προνομιακή ικανοποίηση της ενεχυρούχου Τράπεζας (ΑΠ 1915/1999 ΝοΒ 2000,1407, ΑΠ 1065/2009 ό.π., ΕφΛαρ 379/2003 Δικογραφία 2003,417, Τ. Ρεντούλη5 σε ΕφΑΔ 2010,112-113).

Περαιτέρω, οι Τράπεζες ως χρηματοδοτικοί οργανισμοί ασκούν αποφασιστική επίδραση στην ανάπτυξη και τη λειτουργία μιας επιχείρησης, έτσι ώστε η άσκηση του χρηματοδοτικού έργου αυτών να συνεπάγεται αυξημένη ευθύνη και μέριμνα για τα συμφέροντα της χρηματοδοτούμενης οικονομικής μονάδος. Η ενάσκηση συνεπώς των δικαιωμάτων τους έναντι των πιστούχων - πελατών τους θα πρέπει να διέπεται από τις αρχές της καλής πίστεως και των χρηστών συναλλακτικών ηθών (ΑΚ 178, 200, 288), οι οποίες επιβάλουν - λόγω και της φύσεως της πιστωτικής σχέσεως, ως διαρκούς ενοχικής σχέσης ιδιαίτερης εμπιστοσύνης μεταξύ των συμβαλλομένων μερών - την υποχρέωση πίστης και προστασίας εν γένει των συμφερόντων των πελατών της, έτσι ώστε να αποφεύγεται κάθε υπέρμετρα επαχθής συνέπεια, ικανή να επιφέρει βλάβη σ` αυτούς (πιστούχους). Έτσι σε περίπτωση δυσχέρειας εκπληρώσεως της παροχής, λόγω οικονομικής αδυναμίας του οφειλέτη που υπερβαίνει τα όρια της αντοχής αυτού, η καλόπιστη εκπλήρωση αυτής (παροχής) επιβάλλει στον δανειστή την υποχρέωση να ανεχθεί απόκλιση από τα συμφωνηθέντα και εύλογη καθυστέρηση, κυρίως δε όταν πρόκειται για

3^ο φύλλο της υπ' αριθμ. 3088/2014 απόφασης

προσωρινή αδυναμία και η αξίωση εκτέλεσης της παροχής επιφέρει την πλήρη οικονομική καταστροφή του οφειλέτη. Ειδικότερα δε στο πλαίσιο της σχέσεως εμπιστοσύνης μεταξύ Τράπεζας και πιστούχου-πελάτη, η ανωτέρω υποχρέωση αυτής να μην εκθέτει, χωρίς σοβαρό λόγο, σε κίνδυνο τα συμφέροντα του τελευταίου, βρίσκει εφαρμογή στην περίπτωση της άκαιρης και καταχρηστικής καταγγελίας της πιστωτικής σχέσεως (ΑΚ 281), η οποία υφίσταται όταν ο πιστούχος βρίσκεται σε άμεση εξάρτηση από την Τράπεζα και η τελευταία ανέχθηκε συγκεκριμένη συμπεριφορά τούτου ή όταν το κλείσιμο του λογαριασμού γίνεται χωρίς συμφέρον της Τράπεζας και με σημαντική ζημία για τον δανειοδοτούμενο πελάτη της (βλ. σχ. για όλα τα ανωτέρω: Α. Γεωργιάδη, Η κατ' ΑΚ 919 ευθύνη της Τράπεζας απέναντι στους πελάτες της, ΕλλΔνη 1992, 55 επ., Δ. Γεωργόπουλο, Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών - ΔΕΕΤ αριθ. 37-38 έτος 1992, σελ. 129 επ., Γ. Βελέντζα, Τραπεζικές πιστώσεις και προστασία του Καταναλωτή - πελάτη της Τράπεζας, ΕΕμπΔ 1997, 400 επ., τον ίδιον, Τραπεζικό Δίκαιο, 1992 σελ. 51-52, Κοτσίρη, Προβλήματα αστικής ευθύνης τραπεζών έναντι τρίτων κατά την άσκηση της πιστωτικής λειτουργίας, Αρμ 1984, 6001 επ., Γνμδ. Γαζή - Χιωτέλλη, Ευθύνη Τράπεζας κατ' άρθρο 919, ΝοΒ 1992, 467, Ρόκα, ΝοΒ 1992, 503, Σταθόπουλου ΝοΒ 1992, 498, Παπανικολάου ΝοΒ 1992, 509, Ρούσσου, Χρηστά ήθη και σύμβαση χρηματοδοτικού δανείου ΕλλΔνη 1992, 63 επ, ΕφΠειρ 753/2009 ΔΕΕ 2010.70, ΜονΠρΠειρ 3157/2010 ΧρΙΔ 2012-34). Μετά ταύτα, συναφώς με την προηγούμενη σκέψη, κατά το άρθρο 281 του ΑΚ, η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται, αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Προφανής υπέρβαση των ορίων που επιβάλλει η καλή πίστη και ο οικονομικός και κοινωνικός σκοπός του δικαιώματος, κατά την έννοια της ως άνω διατάξεως, υπάρχει και στην περίπτωση κατά την οποία η πιστοδότη τράπεζα, ασκεί το συμβατικό της δικαίωμα να κλείσει οποτεδήποτε τον ανοιγέντα αλληλόχρεο λογαριασμό, κατά την κρίση της και στη συνέχεια στην έκδοση διαταγής πληρωμής για την πληρωμή του καταλοίπου, όταν χωρίς ίδιον αυτής συμφέρον επιχειρεί τούτο, ενώ, η συνεπεία του κλεισίματος του λογαριασμού επερχόμενη ζημία στον πιστούχο είναι ιδιαίτερος σημαντική (ΑΠ 644/1997 ΔΕΕ

1997.1092, Εφ.ΑΘ. 6217/2005 ΝοΒ 2006.413, ΕφΛαρ 298/2008 ΕπισκεμπΔικ 2008.1063, ΕφΛαρ 405/2007 Δικογραφία 2007.341).

Στην προκειμένη περίπτωση, με τον πέμπτο λόγο της ανακοπής τους, οι ανακόπτοντες ισχυρίζονται ότι η προσβαλλόμενη διαταγή πληρωμής τυγχάνει ακυρωτέα, διότι η καταγγελία εκ μέρους της καθ' ης η ανακοπή της ένδικης σύμβασης παροχής πίστωσης με ανοικτό (αλληλόχρεο λογαριασμό, έγινε κατά κατάχρηση δικαιώματος, ήτοι κατά προφανή υπέρβαση των ορίων που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη ή ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος. Ότι ειδικότερα η καθ' ης η ανακοπή προέβη στην καταγγελία της ένδικης σύμβασης, χωρίς όμως η καθ' ης να έχει ίδιον συμφέρον από την καταγγελία αυτή, καθόσον οι απαιτήσεις της από αυτήν (σύμβαση) σε βάρος τους, ήταν πλήρως εξασφαλισμένες με ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, που έληγαν την 31.12.2013, συνολικής αξίας 2.652.000 ευρώ, των οποίων δικαιούχος προς είσπραξη ήταν η ίδια η καθ' ης. Ότι ως προς αυτούς η ένδικη καταγγελία, κατά το χρόνο που έλαβε χώρα, επέφερε πολύ επαχθείς συνέπειες, διότι η πρώτη εξ αυτών είχε καταθέσει αίτηση για υπαγωγή της στη διαδικασία συνδιαλλαγής κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 επ. ΠτΚ. Ο λόγος αυτός της ανακοπής, είναι νόμιμος, στηριζόμενος στη διάταξη του άρθρου 281 ΑΚ και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική βασιμότητά του.

Από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων των διαδικών που εξετάστηκαν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, οι οποίες περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως και τα νόμιμα με επίκληση προσκομιζόμενα από τους διαδικούς έγγραφα, αποδείχθηκαν, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά:

Η 1η ανακόπτουσα ανώνυμη εταιρία ασχολείται με το εμπόριο νοσοκομειακών και φαρμακευτικών ειδών και ως εκ τούτου σχεδόν αποκλειστικοί πελάτες της είναι τα κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα. Για την εξυπηρέτηση της επιχειρηματικής της δραστηριότητας σύνηψε με την καθ' ης ανώνυμη τραπεζική εταιρία την υπ' αριθ. 2187004435/1.3.2005 σύμβαση παροχής πίστωσης με ανοικτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό, με την οποία της χορηγήθηκε από την τελευταία πίστωση μέχρι του ποσού των 400.000 ευρώ, αυξηθείσα στο ποσό των 7.000.000 ευρώ, με τις

4^ο φύλλο της υπ' αριθμ. 3088/2014 απόφασης

ταυτάριθμες από 18.4.2005, 20.3.2007 και 28.7.2010 συμβάσεις αυξήσεως της πιστώσεως κατά 1.400.000 ευρώ, 3.000.000 ευρώ και 2.200.000 ευρώ αντίστοιχα, σύμφωνα με τους όρους και συμφωνίες που διαλαμβάνονται στην ως άνω σύμβαση και στις από 20.3.2007 και 3.5.2007 πρόσθετες πράξεις αυτής, τροποποίησης των παρ. 4 του άρθρου 4 και παρ. 1.8 του άρθρου 7 της άνω σύμβασης, τις από 20.4.2005, 13.9.2006, 8.2.2007, 3.5.2007, 27.11.2007, 22.10.2008, 16.1.2009, 11.3.2009, 9.6.3009, 11.5.2010, 12.5.2010, 2.7.2010, 6.7.2010, 9.9.2010, 2.12.2010, 9.12.2010, 10.1.2011, 10.1.2011 10.3.2011 πρόσθετες πράξεις συνομολόγησης επιτοκίου και την από 1.9.2011 επιστολή των ανακοπτόντων προς την καθ' ης τραπεζική εταιρεία περί αποδοχής του περιθωρίου επιτοκίου. Υπέρ της ως άνω πιστούχου της ανακόπτουσας εγγυήθηκαν εγγράφως οι 2ος και 3η των ανακοπτόντων, συμβληθέντες εκ τρίτου στην ως άνω σύμβαση, την εμπρόθεσμη και ολοκληρωτική εξόφληση παντός χρεωστικού υπολοίπου, ενεχόμενοι εις ολόκληρον μετ' αυτής και ως αυτοφειλέτες και παραιτήθηκαν από την ένσταση διζήσεως και των δικαιωμάτων που απορρέουν από τα άρθρα 853, 864, 866 - 868 Α.Κ., αποδέχθηκαν δε ότι κάθε αναγνώριση του χρεωστικού υπολοίπου των λογαριασμών της άνω συμβάσεως, από την πιστούχο θα δεσμεύει και αυτούς και σύμφωνα με τους λοιπούς στην ως άνω σύμβαση όρους και συμφωνίες τους οποίους υπέγραψαν. Η πιστούχος 1η ανακόπτουσα έκανε χρήση της πιστώσεως, η οποία κινήθηκε με τους τηρούμενους στην καθ' ης τράπεζα υπ' αριθ. 218/397648-3, 218/512064-0, 218/575890-4 και 218/956644-9 ενήμερους λογαριασμούς, το χρεωστικό κατάλοιπο των οποίων κατά την 30.6.2011 ανέρχονταν σε 300.000 ευρώ, 3.106.758,17 ευρώ, 300.000 ευρώ και 50.000 ευρώ αντίστοιχα πλέον τόκων και το οποίο αναγνώρισε η πιστούχος 1η ανακόπτουσα με τις από 30.6.2011 αντίστοιχα επιστολές της προς την καθ' ης. Πλην όμως η 1η αιτούσα - πιστούχος ήδη από 11.3.2011 δυνάμει της υπ' αριθμόν 2187004435/05265/11.3.2011 σύμβασης παροχής ενεχύρου επί τίτλων με λογιστική μορφή, πού σύνηψε με την καθ' ης τράπεζα και η οποία διέπεται από το Ελληνικό Δίκαιο, ειδικότερα δε από το νόμο 2198/1994, το Ν.Δ. της 17.7.1923 «Περί ειδικών διατάξεων επί Αωνόμων Εταιρειών», από το Ν.Δ. 3745/1957 «Περί εκδόσεως εντόκων γραμματίων» και τις σχετικές

Πράξεις του Διοικητή της τράπεζας της Ελλάδος, προς εξασφάλιση των απαιτήσεων της καθ' ης τράπεζας από την προρρηθείσα σύμβαση πίστωσης με αλληλόχρεο λογαριασμό και τις πρόσθετες πράξεις αυτής, συνέστησε ενέχυρο υπέρ της τελευταίας (τράπεζας) επί : α) 106 τίτλων με λογιστική μορφή (άυλων τίτλων), με τις κάθε μορφής προσόδους τους, ονομαστικής αξίας 2.082.456,24 ευρώ, έκδοσης 22-12-2010 με κωδικό έκδοσης ISIN GR 0326043263 τριετούς διάρκειας και λήξης την 23-12-2013 και β) 5 τίτλων με λογιστική μορφή (άυλων τίτλων), με τις κάθε μορφής προσόδους τους, ονομαστικής αξίας 38.242,33 ευρώ, έκδοσης 22-12-2010, τριετούς διάρκειας και λήξης την 23-12-2013. Με τις εν λόγω συμβάσεις ενεχύρου συμφωνήθηκε ότι η ενεχυράζουσα 1η ανακόπτουσα παρέχει στην καθ' ης τράπεζα τη συγκατάθεσή της για την μετενεχυρίαση των τίτλων που ενεχυριάζονται, ότι συγκατατίθεται ρητά στη δέσμευση των εν λόγω τίτλων εκ μέρους της Τράπεζας, με σκοπό την άντληση ρευστότητας και συγκεκριμένα στην τοποθέτηση των τίτλων ως ενέχυρο στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τη διενέργεια πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης, ότι η καθ' ης τράπεζα δικαιούται να ασκεί όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από τους τίτλους που της ενεχυριάσθηκαν και μπορεί, κατά την κρίση της, χωρίς τη σύμπραξη της 1ης ανακόπτουσας και ανεξάρτητα από τη λήξη του χρέους που ασφαλιζεται να προβαίνει στην εξόφληση, ανανέωση ή προεξόφλησή τους, ότι η καθ' ης τράπεζα οποιοδήποτε ποσό εισπράττει από την εξόφληση ή προεξόφληση των πιο πάνω τίτλων που της ενεχυριάσθηκαν, θα φέρει, κατά την κρίση της, είτε σε πίστωση του χρέους που ασφαλιζεται με το ενέχυρο και αν ακόμη αυτό δεν είναι ληξιπρόθεσμο, είτε θα το καταθέτει «παρ' εαυτή» σε έντοκη κατάθεση, με την επιφύλαξη του δικαιώματος που απορρέει από το ενέχυρο, ότι η ενεχυράζουσα 1η ανακόπτουσα συνεκχωρεί και μεταβιβάζει στην Τράπεζα ανεπιφυλάκτως και όλα τα σχετικά δικαιώματά της, προσωπικά και πραγματικά και τις σχετικές αγωγές και υπόσχεται τις ανωτέρω απαιτήσεις της ελεύθερες από κάθε άλλη εκχώρηση, ενεχύραση, συμψηφισμό ή απαίτηση τρίτων ή κατάσχεση και τέλος ότι η καθ' ης τράπεζα δεν κωλύεται, λόγω του ενεχύρου που συνιστάται στους παραπάνω τίτλους, να ασκήσει οποτεδήποτε κάθε μέτρο που ενδείκνυται κατά των ευθυνόμενων απέναντί της, για αναγκαστική είσπραξη των

5^ο φύλλο της υπ' αριθμ. 3088/2014 απόφασης

παραπάνω απαιτήσεών της, που ασφαρίζονται με την παρούσα σύμβαση. Οι εν λόγω άυλοι τίτλοι, που ενεχυριάσθηκαν ως ανωτέρω, είναι ομόλογα του ελληνικού δημοσίου που δόθηκαν στην 1η ανακόπτουσα για την εξόφληση οφειλών του έτους 2009 από την προμήθεια φαρμάκων, υγειονομικού υλικού κλπ. σε νοσοκομεία του ΕΣΥ σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ.1 εδ.δ του Ν. 3867/2010. Σημειωτέον δε ότι η 1η ανακόπτουσα μεταβίβασε στην καθ' ης τράπεζα και τα αντίστοιχα τιμολόγια πώλησης, καθώς και όλα τα αναγκαία δικαιολογητικά για την είσπραξη των ομολόγων. Επιπλέον στην καθ' ης τράπεζα δυνάμει της κοινής ΥΑ 2/78600/0023Α/ 2.7.2010 (ΦΕΚ Β 1805-2010) των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Δια βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ανατέθηκε το έργο της συγκέντρωσης και εξόφλησης των οφειλών των νοσοκομείων προς τους προμηθευτές τους με ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου έναντι αμοιβής. Στην προκείμενη περίπτωση, επομένως, η καθ' ης τράπεζα είχε διττή ιδιότητα, ήτοι αφενός της ενεχυρούχου δανείστριας των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου που της ενεχυριάσθηκαν και εκχωρήθηκαν από την 1η ανακόπτουσα, εκχώρηση όμως που σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη μείζονα σκέψη της παρούσης δεν φτάνει μέχρι του σημείου να υπερακοντίζει το σκοπό για τον οποίο συνομολογείται η ενεχύραση, που είναι η εξασφάλιση της καθ' ης πιστώτριας τράπεζας και με την έννοια αυτή δεν συνεπάγεται μία τέλεια, απόλυτη και οριστική διάθεση της απαίτησης προς την τράπεζα, με την έννοια της ΑΚ 455, όπως αβασίμως επικαλούνται οι ανακόπτοντες, αλλά «πλασματική», «περιορισμένη» που τα αποτελέσματα της ρυθμίζονται κατά πρώτο λόγο από το ενεχυρικό δίκαιο και αφετέρου της μόνης αρμόδιας - διορισθείσας με την ως άνω υπουργική απόφαση - να εξοφλήσει τα ομόλογα αυτά στην 1η ανακόπτουσα ως προμηθεύτρια νοσοκομείων του ΕΣΥ. Συνεπώς το μεγαλύτερο μέρος της απαίτησεως της καθ' ης τράπεζας από την προρρηθείσα σύμβαση πίστωσης με αλληλόχρεο λογαριασμό ήταν εξασφαλισμένο με ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου συνολικής ονομαστικής αξίας 2.120.698,57 ευρώ που αφενός μόνο η καθ' ης μπορούσε να εξοφλήσει, αφετέρου μόνο η καθ' ης δικαιούτο δυνάμει των ως άνω συμβάσεων ενεχυρίασης και κατ' εφαρμογή των ειδικών διατάξεων των άρθρων 35 – 47 του ν.δ 17.7./13.8.1923, να εισπράξει και

να αποκτήσει ενέχυρο επ' αυτών, κατά παρέκκλιση όσων ισχύουν στο κοινό ενέχυρο (άρθρο 1254 εδ. 2 ΑΚ), σύμφωνα με το οποίο η τράπεζα θα δικαιούνταν να τα εισπράξει μόνο από κοινού με την ενεχυράσασα οφειλέτρια 1^η ανακόπτουσα. Γι' αυτό το λόγο εξάλλου, οι ως άνω τίτλοι των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, νομότυπα εκδόθηκαν με δικαιούχο εισπραξής αυτών μόνον την καθ' ης ενεχυρούχο δανείστρια, η οποία έχει δικαίωμα μετά τη λήξη αυτών να τους εισπράξει μόνη της. Ακολούθως όμως η καθ' ης τράπεζα, και ενώ το μεγαλύτερο μέρος της απαιτήσεώς της από την προρρηθείσα σύμβαση πίστωσης με αλληλόχροο λογαριασμό ήταν εξασφαλισμένο με τα ανωτέρω ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, έκλεισε οριστικά την 22.12.2011 τους τραπεζικούς λογαριασμούς που εξυπηρετούσαν την προρρηθείσα σύμβαση πίστωσης και το υπόλοιπο αυτών μεταφέρθηκε σε οριστική καθυστέρηση στους με αριθμούς 218/4133048, 218/3912957, 218/3246728 και 218/5378303 λογαριασμούς οριστικής καθυστέρησης προς λογιστική παρακολούθηση, με χρεωστικά υπόλοιπα 313.878,99 ευρώ, 2.285.541,10 ευρώ, 313.744,22 ευρώ και 38.330,98 ευρώ αντίστοιχα και συνολικό χρεωστικό υπόλοιπο 2.951.495,29 ευρώ. Αυθημερόν αναγγέλθηκε με επιστολή (καταγγελία) της καθ' ης τράπεζας το οριστικό κλείσιμο των λογαριασμών της πιστώσεως στους ανακόπτοντες. Στη συνέχεια δε η καθ' ης αιτήθηκε την έκδοση της ένδικης διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, δυνάμει της οποίας υποχρεώθηκαν οι ανακόπτοντες να της καταβάλλουν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον έκαστος το ποσό των 2.951.495,29 ευρώ πλέον τόκων. Πλην όμως η καταγγελία της ένδικης σύμβασης παροχής πίστωσης και η συνακόλουθη έκδοση της ένδικης διαταγής πληρωμής, κατά την κρίση του παρόντος Δικαστηρίου, ασκήθηκαν καταχρηστικά εκ μέρους της καθ' ης τράπεζας, διότι σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην προηγηθείσα μείζονα σκέψη η ενάσκηση των δικαιωμάτων της τράπεζας έναντι της πιστούχου 1^{ης} ανακόπτουσας θα πρέπει να διέπεται από τις αρχές της καλής πίστεως και των χρηστών συναλλακτικών ηθών (ΑΚ 178, 200, 288), οι οποίες επιβάλλουν - λόγω και της φύσεως της πιστωτικής σχέσεως ως διαρκούς ενοχικής σχέσης ιδιαίτερης εμπιστοσύνης μεταξύ των συμβαλλομένων μερών - την υποχρέωση πίστης και προστασίας εν γένει των συμφερόντων

6^ο φύλλο της υπ' αριθμ. 3088/2014 απόφασης

των πελατών της, έτσι ώστε να αποφεύγεται κάθε υπέρμετρα επαχθής συνέπεια, ικανή να επιφέρει βλάβη σ' αυτούς (πιστούχους). Έτσι σε περίπτωση δυσχέρειας εκπληρώσεως της παροχής, λόγω οικονομικής αδυναμίας του οφειλέτη που υπερβαίνει τα όρια της αντοχής αυτού, η καλόπιστη εκπλήρωση αυτής (παροχής) επιβάλλει στη δανείστρια τράπεζα και εν προκειμένω στην καθ' ης την υποχρέωση να ανεχθεί απόκλιση από τα συμφωνηθέντα και εύλογη καθυστέρηση, κυρίως δε όταν πρόκειται για προσωρινή αδυναμία και η αξίωση εκτέλεσης της παροχής επιφέρει την πλήρη οικονομική καταστροφή του οφειλέτη. Συγκεκριμένα η καταγγελία της προρρηθείσης σύμβασης πίστωσης και η συνακόλουθη έκδοση διαταγής πληρωμής έγινε λίγες ημέρες μετά την υποβολή από τους ανακόπτοντες της με αρ. εκθ. κατ. 48209/13-12-2011 αίτησης ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης περί υπαγωγής τους στη διαδικασία εξυγίανσης του άρθρου 99 του νέου Πτωχ.Κωδ, οι οποίοι μέχρι τότε, τουλάχιστον, ήταν φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμεροι και δεν είχε εκδοθεί σε βάρος τους διαταγή πληρωμής για οποιαδήποτε αιτία. Με την εν λόγω αίτηση επιδιώκονταν η βιωσιμότητα της επιχείρησης της 1^{ης} ανακόπτουσας και η αντιμετώπιση των προβλημάτων από την έλλειψη ρευστότητας λόγω της εν γένει οικονομικής κρίσης, της μη χορήγησης μακροχρόνιας πίστωσης από τους προμηθευτές του εξωτερικού για την αγορά φαρμακευτικών ειδών κλπ. και τέλος της μη έγκαιρης πληρωμής των οφειλών προς την 1η ανακόπτουσα εκ μέρους των κρατικών νοσοκομείων και η «επιμήκυνση» του χρόνου αποπληρωμής των οφειλών του 2009 για το έτος 2013 με την έκδοση των ως άνω ομολόγων. Η άσκηση λοιπόν του δικαιώματος της καθ' ης να καταγγείλει την επίδικη σύμβαση πιστώσεως και τους εξυπηρετούντες αυτήν αλληλόχρεους λογαριασμούς, με την από 22-12-2011 δήλωση, υπό τις ανωτέρω περιστάσεις και ιδίως ενώ δεν υπήρχε υπέρβαση του πιστωτικού ορίου, αλλά αντίθετα η απαίτηση κυμαίνονταν περίπου στα 2/5 αυτού και ήταν εξασφαλισμένη με ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, υπερβαίνει προφανώς τα όρια τα επιβαλλόμενα από την καλή πίστη και τον οικονομικό και κοινωνικό σκοπό του δικαιώματος της και είναι απαγορευμένη (και γι' αυτό άκυρη), δοθέντος ότι επιχειρήθηκε χωρίς ιδιαίτερα μεγάλο οικονομικό της όφελος και με ζημία αποκλειστικά των ανακοπτόντων, αναντίστοιχη με το

περιουσιακό κέρδος της καθ' ης, οι οποίοι ανακόπτοντες καλούνταν άμεσα να καταβάλουν το προαναφερόμενο ποσό των 2.951.495,29 ευρώ, ενώ, αν δεν γινόταν η καταγγελία, είναι βέβαιο ότι, στα πλαίσια της σύμβασης, θα εξοφλείτο τμηματικά το υπόλοιπο ή έστω ένα μεγάλο μέρος του μέσω των ομολόγων, κυρίως δε θα επιτυγχάνονταν η επιβίωση της επιχείρησης.

Ενόψει των ανωτέρω, πρέπει, κατά παραδοχή του πέμπτου λόγου της ανακοπής και ως ουσία βάσιμου, να γίνει δεκτή η ανακοπή ως βάσιμη κατ' ουσία και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη διαταγή πληρωμής ως προς τους ανακόπτοντες (άρθρο 633 παρ. 1 ΚΠολΔ). Τέλος τα δικαστικά έξοδα των ανακοπτόντων, πρέπει επιβληθούν σε βάρος της καθ' ης η ανακοπή λόγω της ήττας της (άρ. 176 ΚΠολΔ), κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ την ανακοπή.

ΑΚΥΡΩΝΕΙ την υπ' αριθ. 2031/2011 Διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης ως προς τους ανακόπτοντες.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την καθ' ης η ανακοπή στα δικαστικά έξοδα των ανακοπτόντων, το ύψος των οποίων ορίζει στο ποσό των ογδόντα οκτώ χιλιάδων επτακοσίων (88.700) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, αποφασίσθηκε στη Θεσσαλονίκη την 13^η Ιανουαρίου 2014 και δημοσιεύθηκε στο ακροατήριό του σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στη Θεσσαλονίκη την 14^η Ιανουαρίου 2014.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ